

ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА
ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА
АКТУАЛИЗИРАНИЯ ПЛАН ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА
ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ 2007–2013 г.**

ЗА ПЕРИОДА

АПРИЛ 2012 г. - МАРТ 2013 г.

МАРТ 2013г.

Настоящият доклад е разработен на базата на Междинната оценка от 2012 г. на Плана за развитие на Община Две могили за периода 2007 – 2013 г., и на експертния доклад „Мониторинг и оценка на действащия план”, от 2013 г. Тези документи съдържат в най-пълнен вид информацията за степента на изпълнение на Плана, включително и за периода април 2012 г. – март 2013 г.

През периода април 2012 година – март 2013 г., въпреки недостига на финансови ресурси, продължи изпълнението на мерките в Плана за този период, както и изпълнение на някои от мерките, които е трябвало да се реализират до април 2012 година. Въпреки че те са с изтекъл срок, изпълнението на тези мерки е важно за общината, поради което в актуализирания вариант на Плана те не са отпаднали или не са прехвърлени за следващия планов период.

Осъществените дейности по приоритети, цели и мерки на Плана за развитие на Община Две могили, през периода април 2012 г.- март 2013 г (в т.ч. и продължаващи дейности от предходни години), както и предстоящите за стартиране или приключване мерки до края на плановия период, подробно са представени в Приложение № 1.

От междинната оценка, от мониторинговия доклад за изпълнение на Общинския план за развитие и от приложение № 1 е видно, че към края на м. март 2013 г. е приключило изпълнението на 14.9 % от общия брой мерки в актуализирания през 2010 г. План, не са изпълнени 6.1% от общия им брой, отпаднали са 7.0% от общия брой мерки, в процес на изпълнение през периода април 2012 г. - март 2013 г. са 37.5 % от мерките в ОПР, прехвърлени за изпълнение до края на 2013 г. и за следващия планов период са 1.4 % от плановите мерки, а прехвърлени изцяло за следващия планов период са 21.1 %, от общия брой мерки в Общинския план.

В Таблица № 1 е представена по- подробна справка за състоянието на мерките в ОПР към 31 март 2013 г., както общо, така и по отделните четири приоритета на Общинския план за развитие:

Табл. № 1. Справка за състоянието на мерките в ОПР към 31 март 2013 г.

Приоритети	Общ брой мерки	Окончателно изпълнени		Неизпълнени		Отпаднали		В процес на изпълнение към 31 март 2013 г.		Прехвърлени до края на 2013 г. и за следв. пл. период		Прехвърлени изцяло за следв. пл. период	
		Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%
I	86	9	10.5	0	0	8	9.3	27	31.4	18	20.9	24	27.9
II	8	3	37.5	2	25	0	0	2	25	1	12.5	0	0
III	14	4	28.6	5	35.7	0	0	3	21.4	2	14.3	0	0
IV	6	1	16.7	0	0	0	0	5	83.3	0	0	0	0
Общо за ОПР:	114	17	14.9	7	6.1	8	7.0	37	32.5	21	18.4	24	21.1

Както се вижда от горната таблица, най-голям напредък в изпълнението на ОПР е постигнат по Приоритет 2: Растеж на икономиката и намаляване на безработицата, който отбелязва техническо изпълнение на база брой окончателно изпълнени мерки – 37,5 %. По Приоритет 3: Оптимизиране на селскостопанското производство и прилагане на европейските стандарти в развитието на отрасъла, също е отбелязан сериозен напредък - 28,6 % техническо изпълнение на планираните мерки. Следват Приоритет 4: Развитие на селски и еко-туризъм с изпълнение 16.7% и най-слабо изпълнение – Приоритет 1:

Подобряване стандарта на живот, при който окончателно изпълнени са 10,5 % от заплануваните мерки.

Ако се сумира броят на окончателно изпълнените мерки и на мерките, които са били в процес на изпълнение през анализирания период април 2012 г. – март 2013 г., се вижда, че общият брой на окончателно изпълнените мерки и на мерките в процес на изпълнение до настоящия момент е 55 броя, което представлява 48.2 % от общия брой на мерките в ОПР. По-подробна информация за изпълнените мерки и мерките в процес на изпълнение към края на м. март 2013 г. общо и по приоритети е показано в Таблица № 2:

Табл. № 2. Изпълнени мерки и мерки в процес на изпълнение към края на м. март 2013 г.

Приоритети	Общ брой мерки	Окончателно изпълнени		В процес на изпълнение до края на м. март 2013 г.		Общ бр. окончат. изпълн. мерки и в процес на изпълн.	
		Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%
I	86	9	10.5	27	31.4	36	41.9
II	8	3	37.5	3	37.5	6	75.0
III	14	4	28.6	3	21.4	7	50.0
IV	6	1	16.7	5	83.3	6	100
Общо за ОПР:	114	17	14.9	38	33.3	55	48.2

От горната таблица се вижда, че техническото изпълнение на мерките, на база общ брой изпълнени мерки и мерки в процес на изпълнение към края на м. март 2013 г., е най-високо при Приоритет 4. Оптимистичната прогноза е, че всички мерки, предвидени по този приоритет, ще бъдат изпълнени до края на плановия период и няма да се налага прехвърляне на мерки за плановия период 2014 – 2020 г. На следващо място, при такава база за сравнение, се нарежда изпълнението по Приоритет 2 – 75.0 %, а на трето място е Приоритет 3, при който 50% от мерките са окончателно изпълнени или са в процес на изпълнение към 31 март 2013 г. На последно място е изпълнението по Приоритет 1 – 41.9%.

Ако от общия брой мерки в ОПР се приспадне броят на отпадналите мерки (8 броя) то *общото техническо изпълнение* на Плана, на база окончателно изпълнени мерки и мерки в процес на изпълнение към края на м. март 2013 г., е **51.9 %** . [55 : (114 – 8)].

От мониторинговия доклад става ясно, че по Приоритет 4 няма неизпълнени и отпаднали мерки. В това отношение е благоприятно положението и при Приоритет 1, където неизпълнените и отпаднали мерки са само 9.3 %. При това следва да се отчете, че при Приоритет 1 броят на мерките е най-голям – 86 бр. или 75.4 % от общия брой мерки в ОПР. През анализирания период април 2012 г. - март 2013 г. тях продължава да се работи, или те са прехвърлени за изпълнение до края на 2013 г. и/или за следващия планов период 2014-2020 г.

За да се прецени напрегнатостта на изпълнение на мерките по ОПР до края на плановия период, е необходимо да се анализира и общият брой мерки – в процес на изпълнение и онези, които са прехвърлени до края на 2013 г. и за следващия планов период, но за които се очаква възможен старт именно през 2013 г., т.е. в рамките на сегашния планов период 2007 – 2013 г. Състоянието на мерките в ОПР в този разрез може да се установи от Таблица № 3:

Табл. № 3. Мерки в процес на изпълнение и с възможен старт до края на 2013 г.

Приоритети	Общ брой мерки	В процес на изпълнение до 31 март 2013 г.		Прехвърлени до края на 2013 г. и за следв. пл. период		Общ бр. мерки в процес на изпълнение и с възможен старт до края на 2013 г.	
		Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%
I	86	27	31.4	18	20.9	45	52.3
II	8	2	25	1	12.5	3	37.5
III	14	3	21.4	2	14.3	5	35.7
IV	6	5	83.3	0	0	5	83.3
Общо за ОПР:	114	37	32.5	21	18.4	58	50.9

От горната таблица е видно, че общо за ОПР в процес на изпълнение до 31 март 2013 г. и с възможен старт до края на 2013 г. са 58 мерки или 50.9% от общия им брой. По Приоритет 4 е налице най-голямо „струпване” на общ брой мерки в процес на изпълнение и с възможен старт до края на 2013 г. (83.3% от общия брой на мерките по приоритета) Подобно е положението към края на плановия период – остатъка от 2013 г., като последна за сегашния планов период, и за мерките по Приоритет 1 (52.3% от общия брой на мерките по приоритета). Твърде напрегната се очертава и работата по приключване на плановия период за мерките по приоритети 2 и 3, при които общо в процес на изпълнение до края на м. март 2013 г. и с възможен старт до края на 2013 г. са съответно 37.5 % и 35.7% от мерките по тези приоритети.

Посочените в горната таблица данни очертават много напрегнат финал на плановия период и голямо „струпване” на мерки през последната му част, крият реални рискове от неритмично изпълнение, забавяне на изпълнението или неизпълнение по отделни мерки. Разбира се, тази констатация е само на база брой мерки, като не се отчита тяхната сложност, трудоемкост, осигуреност с материални, финансови, човешки и информационни ресурси, степен на неотложност на нуждите от тези мерки и др. показатели, от които допълнително зависи степента на вероятност за успешния старт на мерките през оставащите тримесечия на 2013 г., както и успешното приключване на мерките, които са в процес на изпълнение.

Заклученията по резултатите от горните таблици обаче донякъде са *условни*, защото:

- Не са разработвани Годишни програми за изпълнение към Общинския план за развитие, поради което работите по изпълнение на отделните мерки не са структурирани по години на плановия период, което затруднява точното им отчитане;
- Налице е много съществена разлика в броя на мерките по отделните приоритети (86 : 8 : 14 : 6, или 75.4% : 7.0% : 12.3% : 5.3%), което оказва много силно влияние върху процентното изпълнение на мерките по тези приоритети;
- Налице е значителна разлика в броя на целите по отделните приоритети, както и на броя на мерките по отделните цели;
- По голяма част от целите и подцелите на отделните приоритети (с изключение на Приоритет 1 и Приоритет 2) мерките са малко на брой или липсват мерки. Например в Приоритет 3, по 7 от общо 8 цели липсват мерки.
- Много съществен момент е, че мерките в отделните приоритети са твърде различни по своя характер, срок за изпълнение и необходими финансови ресурси. Най-

много средства са необходими за изпълнението на мерките по приоритет 1, и поради това е естествено там процентът на окончателно изпълнените мерки да е доста по-малък в сравнение с другите приоритети, а процентът на прехвърлените за 2013 г. и за следващия планов период мерки да е най-голям;

- Както беше отбелязано, по приоритет 3: Оптимизиране на селскостопанското производство и прилагане на европейските стандарти в развитието на отрасъла, по редица цели (по Цел 3.1.: Възстановяване и развитие на поливното земеделие, по Цел 3.2.: Неутрализиране на вредните последствия от сушата, по Цел 3.3.: Усвояване на финансови средства по европейски програми, по Цел 3.4.: Развитие на пазарна инфраструктура, осигуряваща реализацията на земеделска продукция, по Цел 3.5.: Възстановяване на загубили позиции направления на селското стопанство, по Цел 3.6.: Развитие на пчеларството, по Цел 3.7.: Стимулиране на биологично земеделие, в Плана за развитие на Община Две могили за периода 2007-2013 г.), липсват мерки;

- Аналогично е положението по Приоритет 4: Развитие на селски и еко-туризъм. Тъй като по цели 5, 6, 7 и 8 на този приоритет от Плана за развитие на Община Две могили 2007 – 2013 г. не са предвидени мерки, съответно не може да се отчете и изпълнение по тези мерки, което обаче рефлектира върху първоначалните заключения от горните таблици.

- ОПР не отразява потребността от другите видове ресурси, необходими за изпълнението на мерките, освен финансовите, а именно – материални, човешки и информационни, липсата или недостатъчността на които може също да е пречка за стартирането и успешното приключване на мерките в определения срок.

ИЗВОДИ:

1. Данните за мерките в ОПР и резултатите от мониторинга върху тяхното изпълнение показват, че до момента е постигнат съществен напредък при изпълнението на ОПР на Община Две могили 2007 – 2013 г. Резултатите от реализираните мерки водят до постигане на основните цели и приоритети на ОПР. Извънпланово за периода април 2012 г.–март 2013 г. са реализирани редица мерки, които съответстват на визията, основните приоритети и цели в Плана за развитие на Община Две могили;

2. Общото техническо изпълнение за ОПР като цяло (на база брой изпълнени мерки и мерки в процес на изпълнение към март 2013 г.) е 51.9 % . Неизпълнени са 7 мерки, или 6.1% мерките в ОПР. В процеса на изпълнение на Плана от 2007 г. до сега са отпаднали 8 мерки, или 7% от всички мерки в ОПР. Общо за ОПР в процес на изпълнение до 31 март 2013 г. и с възможен старт до края на 2013 г. са 58 мерки или 50.9% от общия им брой, което очертава много напрегнат финал на плановия период, поради голямото „струпване” на мерки през последната му част.

По отделни приоритети напредъкът в изпълнението на ОПР се изразява в следното:

По първи приоритет: „Подобряване стандарта на живот” – Окончателно са изпълнени 10,5 % от заплануваните мерки. Техническото изпълнение на целите в този приоритет, на база общ брой изпълнени мерки и мерки в процес на изпълнение към 31 март 2013 г., е 41.9%. В процеса на изпълнение на ОПР от 2007 година досега са отпаднали 8 мерки или 9.3% от общия им брой в приоритета. При този приоритет, където броят на мерките е най-голям – 86 бр., или 75.4 % от общия брой мерки в ОПР, няма неизпълнени мерки. Всички мерки или са окончателно изпълнени, или по тях към 31 март 2013 г. продължава да се работи, или те са прехвърлени до края на 2013 г. и/или за следващия планов период 2014-2020 г.

По Приоритет 1 е налице голямо „струпване” на общ брой мерки в процес на изпълнение и с възможен старт до края на 2013 г. (52.3% от общия брой на мерките по приоритета).

По втори приоритет: «Растеж на икономиката и намаляване на безработицата» – Окончателно са изпълнени 37,5 % от заплануваните мерки. Техническото изпълнение на мерките, на база общ брой изпълнени мерки и мерки в процес на изпълнение към 31 март 2013 г., е 75 %. По този приоритет няма отпаднали мерки, но неизпълнените мерки са 2 или 25% от общия им брой.

Работата по приключване на плановия период за мерките по приоритет 2 се очертава като доста напрегната, доколкото общо в процес на изпълнение до 31 март 2013 г. и с възможен старт до края на 2013 г. са 37.5 % от мерките по този приоритет.

По трети приоритет: „Оптимизиране на селскостопанското производство и прилагане на европейските стандарти в развитието на отрасъла”, също е отбелязан сериозен напредък - окончателно изпълнени са 28,6 % от мерките в приоритета. Техническото изпълнение на мерките, на база общ брой изпълнени мерки и мерки в процес на изпълнение към 31 март 2013 г., е 50 %. По този приоритет няма отпаднали мерки, но неизпълнените мерки са 5 или 9.3% от общия им брой.

Работата по мерките в този приоритет към края на плановия период се очертава като твърде напрегната – налице е значително „струпване” на общ брой мерки в процес на изпълнение и с възможен старт до края на 2013 г. (35.7% от мерките по този приоритет).

По четвърти приоритет : „Развитие на селски и еко-туризъм” – Окончателно са изпълнени 16.7% от разписаните мерки. Същевременно, техническото изпълнение на мерките, на база общ брой изпълнени мерки и мерки в процес на изпълнение към 31 март 2013 г., е най-високо – практически всички мерки по този приоритет са или изпълнени, или в процес на изпълнение. Оптимистичната прогноза е, че всички мерки, предвидени по този приоритет, ще бъдат изпълнени до края на плановия период и няма да се налага прехвърляне на мерки за плановия период 2014 – 2020 г. Неизпълнени и отпаднали мерки по този приоритет н я м а.

В същото време, по Приоритет 4 е налице най-голямо „струпване” на общ брой мерки в процес на изпълнение и с възможен старт до края на 2013 г. (83.3% от общия брой на мерките по приоритета).

3. Общината развива много добра проектна дейност, като чрез средствата от спечелените през плановия период проекти са финансирани значителна част от мерките в ОПР за периода април 2012 г. – март 2013 г. Значителна част от успешно изпълнените и изпълнявани до момента мерки в ОПР се дължи на много добрата проектна дейност и проектна активност на общинската администрация. Общината е осигурила значителна част от финансовите ресурси за изпълнението на ОПР чрез спечелени проекти по Оперативните програми на ЕС, от различни национални и други донорски програми и външни източници за финансиране. Доказателство за целесъобразно, ефикасно и ефективно изразходване на финансовите средства по тези програми е одобрението на направените разходи от съответния Управляващ орган на дадените програми, който следи строго за спазването на именно такъв режим на изразходване на финансовите ресурси; Сред най-значимите финансирани проекти на Общината, в процес на изпълнение през периода април 2012 г. – март 2013 г., са:

- Проект „Подобряване на общинска пътна мрежа по път RSE 1005-I – 5 /Обретеник – Бяла/ - граница /Община Борово-Община Две могили/-Батишница-Бъзовец, с подмяна на втростепенен уличен водопровод в с.Бъзовец по път Две могили-Острица-Широково-

Чилнов-Баниска, с подмяна на водопровод в село Чилнов, община Две могили”, по мярка 321 на Програма за развитие на селските райони, на стойност 5 245 208 лв;

- Проект „Реконструкция на улична мрежа, тротоари и площади в с.Моголино, с.Помен, с.Баниска, с.Бъзовец, с.Батишница”, по мярка 322 Програма за развитие на селските райони, на стойност 1 871 116 лв;

- Проект „Нов избор – развитие и реализация”, по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, на стойност 513 153 лв;

- „Учим докато работим”, по Оперативна програма „Административен капацитет”, на стойност 191 182 лв;

- „Партньорство за просперитет”, по Оперативна програма „Административен капацитет”, на стойност 250 868 лв;

- Подкрепа за достоен живот – личен асистент, по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, на стойност 208 555 лв;

- „Помощ в дома” – Звено за социални услуги в домашна среда, по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, на стойност 156 700 лв;

- Обществена трапезария 2012 г., ФСП, на стойност 14 190 лв;

В същото време Общината е подала други проекти, чакащи одобрение и финансиране, на внушителната стойност от 40 009 879 лв. Сред тях най-значим е проектът „Интегриран воден цикъл на гр. Две могили – изграждане на пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ), реконструкция и разширение на водопроводна и канализационна мрежа”, на стойност 38 400 000 лв., чакащ одобрение от МОСВ. Важни за изпълнение на мерките в ОПР до края на настоящия и началото на следващия планов период са и проектите „Продълбочаване и прочистване на коритото на р. Бъзовска, компрометирано от вредното въздействие на водите в участъка на с. Бъзовец”, на стойност 1 500 000 лв, чакащ одобрение от МРРБ; „Закупуване на оборудване за противопожарни депа в гр. Две могили, с. Баниска, с. Кацелово, Община Две могили”, на стойност 31 612 лв, чакащ одобрение от Министерството на земеделието и храните; „Ефективна и компетентна общинска администрация Две могили”, на стойност 78 267 лв., чакащ одобрение от ОПАК.

Всички проекти, които Община Две могили изпълнява, както и тези, за които очаква финансиране, са част от изпълнението на Мандатната програма за управление на Общината, за периода 2011 – 2015 г.

Финансовите ограничения пред общинския бюджет към края на плановия период обаче се засилват, което намалява възможностите за покриване на собствения принос и на текущите плащания по проекти.

4. Изостава изпълнението на целите и мерките по Приоритет 1 от ОПР : “Подобряване стандарта на живот”;

5. Изцяло прехвърлени за изпълнение през следващия планов период 2014 – 2020 г. са около 1/3 от мерките по Приоритет 1, а средно за ОПР – около 1/5 от всички мерки.

6. Около половината (50.9%) от мерките в ОПР са в процес на изпълнение или тяхното стартиране предстои до края на плановия период.;

7. Причините за непредприетите дейности за изпълнението на някои от мерките имат различен характер, но в повечето случаи те се дължат на влиянието на външни, независещи от общинската администрация фактори. Основна причина несъмнено е икономическата криза, която се отразява неблагоприятно на всички общини в България. Други причини следва да се търсят в забавени съгласувателни режими, закъснели преводи по договорите, продължителни административни процедури от страна на централната администрация, и др., за което общината не може да носи вина. Финансовите ограничения пред общинския

бюджет се засилват особено в края на плановия период, което поставя под угроза изпълнението на редица мерки от ОПР.

8. Необходима е пълна мобилизация на всички ресурси – финансови, материални, човешки, организационни и информационни за успешната им реализация на мерките, чието изпълнение е предвидено до края на 2013 г. Наложителен е много точен разчет на необходимите финансови ресурси и техните източници, за да се осигури ритмичното изпълнение на тези мерки.

ОСЪЩЕСТВЕНИ ДЕЙНОСТИ ПО ПРИОРИТЕТИ, ЦЕЛИ И МЕРКИ НА ПЛАНА ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ, ПРЕЗ ПЕРИОДА АПРИЛ 2012 Г - МАРТ 2013 Г (В Т.Ч. И ПРОДЪЛЖАВАЩИ ДЕЙНОСТИ ОТ ПРЕДХОДНИ ГОДИНИ) И МЕРКИ, ПРЕДСТОЯЩИ ЗА ПРИКЛЮЧВАНЕ ИЛИ ПРЕХВЪРЛЯНЕ ЗА СЛЕДВАЩИЯ ПЛАНОВ ПЕРИОД

Приоритет 1: „Подобряване стандарта на живот”

1. По мерки: Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа – на ул. „Места”; ул. ”Мусала”; ул. „Родопи”; ул. „Русалка”; ул. ”Ропотамо”- Две могили:

Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., предвижда осъществяването на този ремонт да започне след изграждане на канализацията на гр. Две могили. Разчита се на възможности за финансиране от Европейските фондове.

2. По мерки: Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа – Ул. ”Филип Тотю”, с. Бъзовец; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа – ул. ”Вихрен”; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа – ул. ”Изгрев” с.Баниска (упоменатите по-горе улици се намират в квартали с преобладаващо ромско население); Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - Ул. „Баниски Лом” с. Баниска; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул.„Г.С.Раковски” с. Батишница; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Осъм” с. Могилино; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Христо Ботев” с. Помен; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Ангел Кънчев” с. Баниска; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Васил Друмев” с. Бъзовец; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Кирил и Методий” с. Батишница; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Петко Войвода” с. Могилино; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Малчика” с. Могилино; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Бор” с. Помен; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Беласица” с. Могилино; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - Ул. „Еделвайс” с. Помен; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Иван Вазов” с.Помен; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Явор” с. Помен; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Пролет” с. Баниска; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Безименна” с. Помен; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Рила” с. Помен: В съответствие с Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., осъществяването на този ремонт е предвидено за периода 2012 – 2020 г., като се разчита на възможности за финансиране от Европейските фондове. Община Две могили е спечелила проект „Реконструкция на улична мрежа, тротоари и площади в с. Могилино, с. Помен, с. Баниска, с. Бъзовец, с. Батишница, Община Две могили, област Русе” по мярка 322 „Обновяване и развитие на населените места” от „Програма за развитие на селските райони”. Подписан е Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на 26.07.2011 г. Стартирането на дейностите по ремонта ще стане не по-рано от средата на 2013 г., а извършването на ремонта ще приключи през следващия планов период.

3. По мерки: Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Васил Коларов” с. Острица; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Коста Момчилов” с. Острица; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Янтра”- с. Каран Върбовка; ул. „Отец Паисий” заедно с ул. „Панайот Волов” с. Кацелово; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Васил Левски” с. Кацелово; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Преслав”, с. Чилнов; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Калоян” с. Чилнов; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Родопи” с. Чилнов; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Вела Пискова” с. Каран Върбовка; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Иван Вазов” с. Острица; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Бенковски”- с. Каран Върбовка; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Н. Й. Вапцаров” и ул. “Широки брод” заедно, с. Широково; Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Филип Тотю” с. Кацелово; Ремонт и реконструкция на площадно пространство в с. Каран Върбовка; Ремонт и реконструкция на площадно пространство в с. Острица; Ремонт и реконструкция на площадно пространство в с. Чилнов; Ремонт и реконструкция на парк с паметник - с. Широково: За необходимите за ремонта средства ще се кандидатства с проект по Оперативна програма „Развитие на селските райони”, мярка 322. За целта е разработен работен проект.

След приключване на сегашните два проекта по мерки 321 и 322,¹ общината има готовност да кандидатства с проекти по мерките на този приоритет за селата Острица, Кацелово, Каран Върбовка, Широково и Чилнов, тъй като по тази програма съществува ограничение да не се кандидатства едновременно с повече от един проекта.

Реалистичната прогноза за тази мярка е, че стартирането и приключването на дейностите по ремонта може да стане през следващия планов период.

4. По мярка: Рехабилитация ул. “Нова махала” с.Пепелина: Необходимите средства възлизат на 70 000 лв собствени средства. За последните трябва да се разработи технически проект. В съответствие с Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., този ремонт ще започне през 2014, а завършването му се предвижда през периода 2014-2020 г.

5. По мярка: Изграждане на детска площадка в с. Помен: В съответствие с Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., този ремонт ще започне през 2013 г., като завършването му ще стане през периода 2013-2014 г. Финансирането е от Оперативна програма „Развитие на селските райони” по мярка 322 (обявена е тръжна процедура за изпълнител на СМР).

6. По мярка: Ремонт и реконструкция на парка пред културен дом - с. Батишница: Необходимите средства възлизат на 75 000 лв, за които има одобрен проект, по Оперативна програма „Развитие на селските райони”, мярка 322. В съответствие с Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., този ремонт ще започне през

---

¹ Проект „Реконструкция на улична мрежа, тротоари и площади в с.Могилино, с.Помен, с.Баниска, с.Бъзовец, с.Батишница, по Мярка 322 и Проект „Подобряване на общинска пътна мрежа по път RSE 1005-I – 5 /Обретеник – Бяла/ - граница /Община Борово-Община Две могили/- Батишница-Бъзовец, с подмяна на второстепенен уличен водопровод в с.Бъзовец по път Две могили-Острица-Широково-Чилнов-Баниска, с подмяна на водопровод в с.Чилнов, община Две могили, по Мярка 321

2013 г., а завършването му се предвижда за периода 2013-2014 г. (обявена е тръжна процедура за изпълнител на СМР).

7. По мярка: Парк с детска площадка в с. Бъзовец, спортна площадка за мини хандбал и баскетбол: Необходимите средства възлизат на 128 000 лв, за които има одобрен проект по Оперативна програма „Развитие на селските райони”, мярка 322. В съответствие с Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., този ремонт ще започне през 2013 г., като завършването му е предвидено за периода 2013-2014 г. (обявена е тръжна процедура за изпълнител на СМР).

8. По мярка: *(Изм. с Решение № 764 по Протокол № 53/27.09.2010г.)* Ремонт на IV-то класната пътна мрежа - Широково, Чилнов разклона Баниска и ремонт на водопровод по път RSE 1082 – ул. „Георги Димитров” село Чилнов: Мярката е в процес на изпълнение. Одобрен е кандидатски проект за тази и следващата мярка на обща стойност 6 294 249, 60 лв., от които е отпуснат аванс от 2 622 604 лв, без ДДС.

9. По мярка: *(Изм. с Решение № 764 по Протокол № 53/27.09.2010г.)* Ремонт на IV-то класна пътна мрежа Разклона – Бъзовец Баниска, посока Батишница и ремонт на водопровод по път RSE 1005 – ул. „Георги Димитров” село Бъзовец: Мярката е в процес на изпълнение. За изпълнението на този ремонт са необходими 3 млн. евро, източник на които са Европейските фондове. Одобрен е кандидатски проект за тази и предходната мярка на обща стойност 6 294 249, 60 лв., от които е отпуснат аванс от 2 622 604 лв, без ДДС.

10. По мярка: *(Доп. с Решение № 764 по Протокол № 53/27.09.2010г.)* Подобряване на културната инфраструктура в Община Две могили и създаване на условия за по-добри културни услуги в читалище „Св.Св. Кирил и Методий” град Две могили: Реализацията на тази мярка, на стойност 400 000 лв. с източник Европейските фондове. Проекта е одобрен, подписан е договор за финансиране и предстои да се обяви тръжна процедура за избор на изпълнител на СМР.

11. По мярка: *(Доп. с Решение № 764 по Протокол № 53/27.09.2010г.)* Изграждане на тематичен ваканционен младежки парк за спорт и отдих в Община Две могили: В съответствие с Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., изграждането на тематичен ваканционен младежки парк за спорт и отдих в Община Две могили, в т.ч. доизграждане на Младежкия дом в Община Две могили е предвидено за периода 2014-2020 г. Разчита се на възможности за финансиране от Европейските фондове. За реализацията на тази мярка, на стойност 2 млн. евро Общината е кандидатствала с проект, който обаче не е одобрен. Общината ще кандидатства отново с проект по ПРСР, като реалистичните срокове за стартиране и приключване на дейностите по мярката са през следващия планов период.

12. По мярка: Ремонт и реконструкция на читалищата в общината: В съответствие с Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., ремонтът на читалищата ще започне през 2013, като завършването им е предвидено за периода 2014 - 2020 г. Разчита се на възможности за финансиране от Европейските фондове. Има изготвен инвестиционен проект за ремонт на читалище с. Бъзовец и ще се кандидатства по мярка 322 от ПРСР.

13. По мярка: Изграждане на регионално сметище в партньорство със съседни общини: Тази мярка, в реализацията на която са ангажирани общините Две могили, Бяла, Борово, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака е на стойност 10 млн. лв. До сега Общината е направила отчисления в размер на 118 000 лв. до 31.12.2012 г., като прогнозно за 2013 г. отчисленията са около 124 700 лв. Изпълнението на проекта ще бъде реализирано в следващия планов период – 2014 – 2020 г.

14. По мярка: *(Изм. и доп. с Решение № 695 по Протокол № 50/ 02.07.2010 г.)* Ремонт на детска ясла в гр. Две могили, включително и чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност: Мярката е трябвало да бъде реализирана през 2009 – 2010 г. Тя е на стойност 200 000 лв, от които – 30 000 лв са общински средства, а 170 000 лв – от Европейските фондове. За осъществяване на тази мярка общината е кандидатствала с проект по програмата за енергийна ефективност, но проекта не е одобрен. Досега по мярката са направени разходи в размер на 68 874 лв.

При първа възможност общината ще кандидатства отново с проект по тази мярка, през плановия период 2014-2020 г.

15. По мярка: *(Изм. и доп. с Решение № 695 по Протокол № 50/ 02.07.2010 г.)* „Реконструкция и ремонт на сгради с религиозно значение (православни храмове) и подобряване на прилежащите пространства в населените места на Община Две могили, както следва: Храм „Св. Троица” – град Две могили и Манастир „Св. Марина” – село Каран Върбовка: Тази мярка ще се реализира, според финансовите възможности, или през периода 2013 – 2015 г., или изцяло през следващия планов период – 2014 – 2020 г. В случая общината не участва с финансови средства. Взетото решение е за подкрепа на проектите.

16. По мярка: *(Доп. с Решение № 837 по Протокол № 56/27.12.2010 г.)* „Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура” с проект „Тематичен, екологичен и исторически парк-Орлова чука” : Тази мярка от Плана е трябвало да бъде осъществена през периода 2012 – 2014 г и е на стойност 3 млн. евро. От тях 150 000 евро трябва да бъдат осигурени с общински средства, а за останалата сума ще се търси финансиране от Европейските програми и от други източници.

Общината ще кандидатства с проект по тази мярка, като реалистичните срокове за стартиране и приключване на дейностите по тази мярка са през следващия планов период.

17. По мярка: *(Изм. и доп. с Решение № 695 по Протокол № 50/ 02.07.2010 г.)* Подобряване на спортната база в СОУ “Св. Св. Кирил и Методий”, град Две могили, включително и чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност: Мярката е на стойност 450 000 лв, и трябва да бъде реализирана в периода 2013 – 2020 г. От посочената сума 67 500 лв са общински средства, а 382 500 лв. от Европейските програми. За изпълнението на тази мярка досега е кандидатствано с проект по програмата за енергийна ефективност, проектът не е одобрен. Досега за реализиране на мярката са изразходени 68 874 лв. (в това число и по точка 14 и точка 20). В съответствие с Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., с цел осигуряване на подходяща образователна инфраструктура в СОУ Две могили, се предвижда саниране и реконструкция на плувен басейн и салон през следващия планов период 2014-2020 г. Разчита се на възможности за финансиране от Европейските фондове.

18. По мярка: Проект Градски площад Две могили: Проектът е на стойност 40 000 лв. и се очаква да бъде изпълнен в периода 2013 – 2020 г. с общински средства. В съответствие с Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., този проект ще започне през 2013, като завършването му е предвидено за периода 2014-2020 г.

19. По мярка: Енергийна реконструкция на Поликлиника Две могили: Тази реконструкция е на стойност 1 000 000 лв. В съответствие с Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., тази реконструкция ще започне през 2013 г., като завършването ѝ е предвидено за периода 2014-2020 г. Разчита се на възможности за финансиране от Европейските фондове.

20. По мярка: *(Изм. и доп. с Решение № 695 по Протокол № 50/ 02.07.2010 г.)* Ремонт ОУ село Баниска и прилагане на мерки за енергийна ефективност на сградата:

Ремонтът е предвиден за периода 2013 – 2020 г. Той е на стойност 260 000 лв., от които 39 000 са общински средства, а 221 000 лв. са от Европейските фондове. Досега е кандидатствано с проект по програма «Енергийна ефективност», но проектът не е приет. Направени са разходи в размер на 68 874 лв. (в това число и точка 14 и точка 17). В съответствие с Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., с цел осигуряване на подходяща образователна инфраструктура в ОУ село Баниска, се предвижда саниране, смяна на дограмата, както и закупуване на мултимедийно оборудване. Осъществяването на тези мерки се предвижда за периода 2014-2020 г. Разчита се на възможности за финансиране от Европейските фондове.

21. По мярка: Изграждане на пречиствателна станция и канализационна мрежа и ремонт на съществуваща водопроводна мрежа на територията на град Две могили: Тази мярка е на стойност 50 млн. лв и е предвидена за периода 2014 – 2020 г. Планирано е средствата да бъдат осигурени от ОПОС. Тръжната процедура за изпълнител на СМР е приключена. В съответствие с Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., по тази мярка е предвидено както изграждане на канализация и пречиствателна станция в гр. Две могили, така и подмяна на водопроводната система в града.

22. По мярка: Саниране на общинска административна сграда (БКС): Мярката е на стойност 266 000 лв, от които 166 000 лв са общински средства, а 100 000 лв са от държавния бюджет. През 2012 г. общината е кандидатствала по проект „Красива България”, но проекта не е одобрен. Направените разходи по проекта са 1 500 лв. Ще бъдат направени постъпки от страна на общината за кандидатстване през следващия планов период 2014-2020 г.

23. По мярка: *(Изм. и доп. с Решение № 659 по Протокол № 50/ 02.07.2010 г.)* Ремонт и реконструкция на ЦДГ град Две могили, включително и чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност: Мярката е на стойност 293 000 лв, от които - 193 000 лв. от общински средства, а 100 000 лв – от държавния бюджет. През 2012 г. общината е кандидатствала по проект „Красива България”, но проекта не е одобрен. Ще бъдат направени постъпки от страна на общината за кандидатстване през следващия планов период 2014-2020 г.

24. По мярка: Изграждане на индустриална зона в гр. Две могили: Тя е на стойност 1 560 000 лв. От тях 310 000 лв. са общински средства, а 1 250 000 са с източник Европейските програми. Досега е изготвен ПУП на стойност 31 430 лв.

Най-реалистичната прогноза е, че стартирането и приключването на дейностите по тази мярка ще е през следващия планов период.

Приоритет 2: Растеж на икономиката и намаляване на безработицата

Цел 2.1. Привличане на инвестиции за адаптиране на съществуващите производства към Европейските стандарти и изисквания и разкриване на нови с оглед разширяване на данъчната основа на общинските приходи

1. По мярка: Изготвяне и разпространение на информационни материали, ориентирани към потенциални инвеститори в общината; поддържане на актуален Интернет-сайт, издаване и разпространение на каталози, брошури, промоциращи общината и възможностите за инвестиции: Тази мярка е на стойност 4000 лв, с източник фондове на ЕС. Мярката е в процес на изпълнение. До този момент е създаден Интернет сайт на Общината, който се актуализира постоянно. Осигурен е лесен достъп до информацията за всеки потребител, в т.ч – за потенциалните инвеститори.

Цел 2.2. Стабилизиране на заетостта и подобряване на качеството на работната сила

1. По мярка: Включване в регионални и национални програми за трудова заетост: Мярката е в процес на перманентно изпълнение. По тази мярка - Включване в регионални и национални програми за трудова заетост - в Програмата за управление на Община Две могили за мандат 2011 – 2015 г., се предвижда участие в национални програми за заетост и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, което да започне през 2012 г., като продължи пред периода 2012 – 2015 г. Разчита се на възможности за финансиране от националните програми за заетост и от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”.

В процес на изпълнение в общината е проект „Нов избор – развитие и реализация” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”. Финансовите средства на проекта са възлизали на 287 320 лв за 2012 г. Проектът включва обучение на безработни лица, в Бюро по труда – гр. Две могили. В рамките на проекта са обучени и назначени 213 безработни лица.

- а) по работна поддръжка на пътищата - общо за цялата община 82 човека
- б) строители - общо за цялата община 35 души;
- в) озеленители - общо за цялата община 96 души.

По НП ОСПОЗ са назначени 20 души, които получават помощи по чл. 9.

Към проект „Нов избор – развитие и реализация” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” – „Организатор спортни прояви и първенства” са обучени и назначени 7 души.

2. По мярка: Организиране на квалификационни курсове и курсове за повишаване на грамотността: През 2012 г. за повишаване на професионалната квалификация са се обучавали:

- „Работник озеленяване” – 82 курсисти;
- „Работник строители” – 35 курсиста;
- „Работник поддръжка сгради” – 58 курсисти;
- „Работник поддръжка пътища” – 52 курсисти.

В момента в общината се реализира проект „Подкрепа за заетост” към Агенция „Социално подпомагане” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”. Проектът е за една година, като включва обучение на безработни лица, регистрирани в Бюро по труда - Две могили. В курса са включени общо 58 души. За въвеждането им в работата, запознаването с инструментите и предпазните средства по охрана на труда се грижат наставници - 6 души от общинска администрация - Две могили, като 4 от тях са от гр. Две могили, един от с. Батишница и един от с. Острица. Петима от наставниците отговарят за по 10 души и един - за 8 души. Всеки един от наставниците в края на всеки месец изготвя отчет за извършеното обучение на наетите лица, като всеки от обучените полага подписа си на изготвените отчети.

3. По мярка: Производство на „Биогаз”: В момента се изработва ПУП-ПЗ. Пусната е обява за оценка на въздействие върху околната среда към РИОСВ-Русе от възложителя.

4. По мярка: Изграждане на възобновяеми източници на ел. енергия в района на с. Острица, Кацелово и Моголино: В с. Моголино парка е изграден, а за с. Острица и с. Кацелово се очакват инвеститори.

Приоритет 3: Оптимизиране на селскостопанското производство и прилагане на европейските стандарти в развитието на отрасъла

Цел 3.3.: Усвояване на финансови средства по европейски програми

Усвояват се средства по ПРСР от частни възложители, но в общината няма информация, колко проекта са реализирани.

Цел 3.6.: Развитие на пчеларството

Усвояват се средства по ПРСР от частни възложители, но в общината няма информация, колко проекта са реализирани.

Цел 3.7.: Стимулиране на биологично земеделие

Усвояват се средства по ПРСР от частни възложители, но в общината няма информация, колко проекта са реализирани.

Цел 3.8.: Привеждане на животновъдството към изискванията на Общата селскостопанска политика на ЕС и условията за реализация на пазарите на Общността.

1. По мярка: Предоставяне на пасища, мери и ливади от ОПФ за насърчаване създаването на специализирани ферми за говедовъдство, биволовъдство и овцевъдство: Мярката се изпълнява перманентно, като всяка година се отдават общо 16 500 дка, от които 1 750 дка се отдават индивидуално на 4 ферми .

2. По мярка: Привеждане на условията за отглеждане на животни в кравефермата в гр. Две могили в съответствие с изискванията на ЕС и Общата селскостопанска политика: Мярката се изпълнява перманентно. На територията на общината има 24 ферми, от които 7 в гр. Две могили и 17 по селата, които полагат усилия за привеждане на условията за отглеждане на животни в съответствие с изискванията на ЕС и Общата селскостопанска политика.

Приоритет 4: Развитие на селски и еко-туризъм**Цел 4.1.: Устойчиво развитие на туризма на територията на общината и утвърждаването му като приоритетен отрасъл.**

1. По мярка: Изготвяне на рекламни и други материали, презентиращи обектите на туризъм в общината: Мярката се изпълнява перманентно. Към този момент такава информация може да се намери и на сайта на Общината, която постоянно се актуализира.

2. По мярка: Разработване и реализиране на местни стратегии и планове за развитие на туризма: Такива стратегии и планове също са качени на сайта на общината.

Цел 4.2.: Разумно използване на околната среда за създаване на условия за отдих и развлечения на жителите на общината и нейните гости.

1. По мярка: Поддържане паркове и градини в населените места. Мярката се изпълнява перманентно, според финансовите възможности на Общината.

Цел 4.3.: Подпомагане на инициативата разкриване на нови работни места в сферата на туризма

1. По мярка: Финансово подпомагане дейността по промоциране на туристически обекти: В Общината са изготвени рекламни материали, брошури, аксесоари, указателни табели и др.

2. По мярка: Поощряване на фирми, развиващи туристически услуги: Мярката се изпълнява перманентно по отношение на общинска фирма „Черни Лом 2008” ЕООД гр. Две могили.

Цел 4.4.: Съвместна работа по въпросите на туризма с други общини в България

1. По мярка: Проучване възможността за сключване на договори за сътрудничество с други общини в страната за съвместна работа в сферата на туризма: Макар да се работи по тази мярка, засега не са сключени такива договори.

НИКОЛАЙ ХРИСТОВ

Кмет на Община Две могили